

го» слова, забезпечуючи можливість вибору змісту навчального матеріалу, режиму роботи. Відповідно використання інформаційних технологій надає можливість реалізувати такі педагогічні цілі: розвиток особистості, підготовка її до життя в інформаційному суспільстві; розвиток мислення; естетичне виховання; розвиток комунікативних здібностей; формування вміння приймати оптимальні розв'язки; розвивати вміння здійснювати експериментально-дослідницьку діяльність; формування інформаційної культури, вміння працювати й застосовувати інформацію [4].

Розвиток мережних технологій, глобальної мережі Інтернет, локальних мереж Інтранет відкриває широкі можливості доступу до велетенських обсягів інформації, збереження та передавання її. Використання засобів комунікації: електронної пошти, глобальної, регіональної та локальної мережі відкриває для навчання можливість здійснювати оперативне передавання на відстані інформації будь-якого обсягу і формату; інтерактивний, оперативний зв'язок; доступ до різноманітних джерел інформації; організацію спільних телекомунікаційних проєктів; спілкування та обговорення тематичних проблем, участь у телеконференціях, чатах, форумах, блогах тощо.

Таким, чином, інформаційні технології використовуються з метою досягнення таких педагогічних цілей як розвиток особистості, яка навчається; реалізація соціального замовлення, який зумовлений інформаційним суспільством; інтенсифікація всіх рівнів навчально-виховного процесу, підвищення його якості. А освіта перетворюється на одне з джерел найцінніших стратегічних ресурсів людського капіталу і знань, що визначає загальний рівень розвитку суспільства. І головним прискорювачем його розвитку є інформатизація. Інформатизація суспільства, у свою чергу, практично неможлива без комп'ютеризації системи освіти, через що ця проблема за своєю значущістю нині посідає одне із перших місць у педагогічній науці [5, 25].

Література

1. Паламарчук В. Першооснови педагогічної інноватики. – К.: Освіта України, 2005. – 420 с.
2. Биков В. Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти: монографія. – К.: Атіка, 2009. – 684 с.
3. Майя Кадемія Роль інформаційних технологій у навчальному процесі// Професійна освіта: ціннісні орієнтири сучасності [Текст]: зб. наук. пр. / за ред. І.А. Зязюна; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України. – К., Харків: НТУ «ХПІ», 2009. – С. 314-320.
4. Трайнев В.А., Трайнев И.В. Информационные коммуникационные педагогические технологии (обобщения и рекомендации): учеб. пособие. – 3-е изд. – М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и Ко», 2008. – 280 с.
5. Никишина И.В. Инновационные педагогические технологии. – Волгоград: Учитель, 2008. – 91 с.

УДК 004.415:37.015.6

О. Полотай

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

УПРАВЛІННЯ ВПРОВАДЖЕННЯМ ІННОВАЦІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

У сучасних умовах розвиток ринку освітніх послуг вищої школи України супроводжується змінами викликаними входженням до європейського освітнього простору згідно вимог Болонського процесу, швидкою мінливістю кон'юнктури й місткості ринку, високим рівнем конкуренції, постійно зростаючими вимогами споживачів до якості послуги і напрямів підготовки. Для успішного виживання і функціонування, підвищення якості і конкурентоспроможності освітньої послуги, ВНЗ треба пристосовуватися до змін зовнішнього середовища, змінювати стратегію діяльності, використовуючи проєктні підходи до запровадження інноваціями в освітньому процесі.

Особливо це стосується таких важливих для розвитку освітнього сектору економіки знань в Україні інновацій, які дозволяють на протязі не лише циклу навчання, а й всього життя, збагачуватись новими знаннями, можливостями, за допомогою технологій, що полегшують навчання. Відтак нагальне завдання всієї вищої школи, є інноваційна освітня діяльність на підставі розробленого і затвердженого МОН України в 2000р. «Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності» [7]. Відповідно до цього положення освітніми інноваціями є вперше створені, вдосконалені або застосовані освітні, дидактичні, виховні, управлінські системи, їх компоненти, що суттєво поліпшують результати освітньої діяльності.

Ряд провідних українських вчених (Геєць В., Александрова В., Бажал Ю., Данько М., Дем'яненко В.) вважають, що характерними ознаками економіки, яка базується на використанні знанневих чинників, є домінування в структурі ВВП високотехнологічних галузей та інтелектуальних послуг, формування переважної частки національного прибутку за рахунок інноваційної або технологічної ренти, високий рівень капіталізації компаній, основна вартість яких формується завдяки нематеріальним активам, тобто інтелектуальної складової [4].

Проблемами інновацій в управлінні проектами займаються ряд провідних вітчизняних вчених. Зокрема Бушуєв С., Ярошенко Ф. вважають, що потреба в інвестиціях для реформування і перебудови економіки постійно зростає, оскільки необхідно оновлювати діючі виробничі потужності та основні фонди. Тому не викликає сумнівів, що всі існуючі негативні тенденції неможливо подолати без великомасштабної інноваційно-інвестиційної підтримки, орієнтованої на нову філософію життя суспільства в умовах дедалі гострішої глобальної конкуренції [1].

Підґрунтям і головною складовою „інноваційної економіки” є економіка знань, яка полягає у безперервному технологічному оновленні виробництва та самовідтворенні його „знанневих” чинників, їх невідчуженні в процесі економічного обміну, швидкому оновленні та відносній доступності для використання. Пріоритетними інноваціями в освітній галузі у ВНЗ є:

- впровадження в навчальний процес модульного навчання та рейтингової системи контролю знань (кредитно-модульна система);
- система дистанційного навчання;
- комп'ютеризація бібліотеки з використанням програм електронного каталогу та створення фонду електронних навчальних та навчально-методичних матеріалів;
- електронна система управління діяльністю навчального закладу та навчальним процесом [6].

З огляду на важливість інновацій в освіті для формування економіки знань пропонується концепція проектного управління системою дистанційного навчання, що базується на кредитно-модульній структурі знань.

Реалізація проектів по запровадженню дистанційного навчання у ВНЗ України за допомогою дистанційної освітньої послуги забезпечить: рівний доступ до вищої освіти, рівний доступ людей з особливими потребами до якісної освіти, інтеграцію української освітньої системи в європейський освітній простір.

Освітні проекти пов'язані із запровадженням інновацій, зокрема проект запровадження дистанційного навчання (ДН) у ВНЗ, є особливо актуальними для економіки знань, бо дозволяють у стислі терміни з ресурсами, які можуть виділити ВНЗ, досягти поставлених цілей. Для цього в проекті визначається мета, завдання, послідовність дій, перелік і сфера відповідальності учасників проекту, необхідні ресурси, процедура контролю за ходом реалізації передбачених заходів з метою поліпшення діяльності навчального закладу, досягнення визначених результатів у встановлені терміни [3]. Клас проекту запровадження ДН у ВНЗ пропонується класифікувати освітні проекти за такими критеріями [8]:

1. Об'єкт проектного управління;
2. Парадигма освіти;
3. Комп'ютерні технології;
4. Педагогічні технології;
5. Методи комунікацій;
6. Форма навчання;
7. Результат проекту.

Згідно даної класифікації, виділяють такі види освітніх проектів:

8. Традиційний;
9. Інноваційний;
10. Дослідницький;
11. Проект розвитку;
12. Комбінований.

Найефективнішим інструментом для запровадження інформаційних технологій в ринкових умовах, зокрема в сучасному ВНЗ як суб'єкті господарювання, є ІТ – проект, який характеризується інтелектуалоемним характером предметної області, абстрактністю продукту, першорядною важливістю людських ресурсів, нелінійністю процесу розробки, збільшенням ризиків в кінці життєвого циклу тощо. В Законі України «Про Концепцію Національної програми інформатизації» під проектом інформатизації розуміється комплекс взаємопов'язаних заходів, зазвичай, інвестиційного характеру, що узгоджені за часом, використанням певних матеріально-технічних, інформаційних, людських, фінансових та інших ресурсів і мають на меті створення заздалегідь визначених інформаційних і телекомунікаційних систем, засобів інформатизації та інформаційних ресурсів, які відповідають певним технічним умовам і показникам якості [5].

З сукупності ІТ-проектів слід виділити Internet-проекти, які на даний час досить є дуже популярними. Інтернет-проекти – це ІТ-проекти виробничої і невиробничої сфер, які використовують телекомунікаційні технології і у яких основним середовищем транзакцій є глобальна мережа Інтернет. Багато компаній, і ВНЗ зокрема, розуміють, що Інтернет дає їхнім дійсним та гіпотетичним клієнтам набагато більше можливостей, зокрема в сфері ДН та маркетингу. Відтак проект запровадження ДН, як інновації у ВНЗ можна віднести до такого підвиду ІТ-проектів, як Інтернет-проекти.

Отже, можна стверджувати, що проект запровадження ДН у ВНЗ є освітнім, інноваційним Інтернет-проектом (проектом інформатизації, що реалізується за допомогою, телекомунікаційних технологій в середовищі Інтернет).

Управління ІТ – проектом спирається як на методологію РМВОК (Зведення знань по управлінню проектами), так і на специфічні методології і стандарти управління ІТ – проектами: MSF (Microsoft Solutions Framework, методологія розробки ІТ-проектів корпорації Microsoft), RUP (Rational Unified Process), PRINCE2, IBM, Oracle CDM, AGILE, Scrum, ISO/IEC 12207 1995.

Концепція проектної підтримки запровадження ДН у ВНЗ сформувалася в процесі успішної реалізації кафедрою Інформаційних систем у менеджменті Львівської комерційної академії (ЛКА) таких проектів:

- проект 1. "Розробка та запровадження кафедрального навчального середовища для комп'ютерної підтримки самостійної роботи студентів" (жовтень 2004-березень 2005 рр.);
- проект 2. "Розвиток освітньої діяльності ЛКА на засадах розробки і впровадження технологій ДН" (квітень 2005-квітень 2006 рр.);
- проект 3. "Розробка дистанційних технологій та курсів для підтримки і розширення функцій Веб-центру ЛКА" (квітень 2007-квітень 2008рр.).

Перший проект стосувався мережі Інтранет (був доступним лише в мережі ЛКА), а другий був уже Інтернет-проектом. Це дозволило перейти до використання нових технологій в наданні освітніх послуг, тобто запровадити в ЛКА дистанційне навчання.

Виокремимо основні результати реалізації проектів по запровадженню ДН у ЛКА є:

- філія кафедри ЮНЕСКО «Нові інформаційні технології в освіті для всіх»;
- Веб-центр ЛКА і розроблені рішення з адаптації системи Moodle в ОС Linux;
- методика організації проведення семінарів-тренінгів і три дистанційні курси (ДК), що спрямовані на підвищення кваліфікації викладачів і співробітників академії;
- два банки ДК: спеціалістів і магістрів за фахом «Економічна кібернетика» (більше 70% дисциплін кожного освітньо-кваліфікаційного рівня) та прототипів ДК учасників семінару-тренінгу;

- експеримент по запровадженню дистанційних технологій і курсів для бакалаврів, спеціалістів і магістрів «Економічної кібернетики»;
- пропозиції з стимулювання і нормування праці викладачів при створенні та впровадженні дистанційних курсів; [2];
- дослідження потреби та стан готовності викладачів і студентів академії до запровадження дистанційної форми навчання.

Основним результатом проектів стала система дистанційного навчання Львівської комерційної академії, яка має назву «Веб-центр ЛКА» (рис. 1) і основана на платформі сучасної LMS (Learning management system) Moodle.

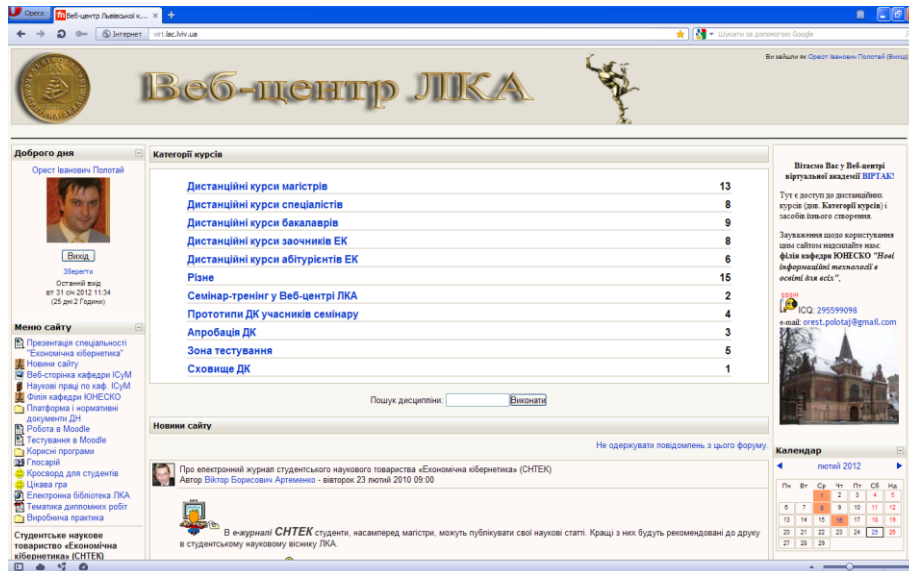

Рис. 1. Головне вікно системи дистанційного навчання «Веб-центр ЛКА»

Продукт проекту (Веб-центр) є дуже важливим, бо його отримують користувачі і замовник.

Підсумовуючи все вище наведене можна стверджувати, що реалізація проектів по запровадженню дистанційного навчання у ВНЗ України за допомогою дистанційної освітньої послуги зможе забезпечити: навчання на протязі всього життя, рівний доступ до вищої освіти, рівний доступ людей з особливими потребами до якісної освіти, інтеграцію української освітньої системи в європейський освітній простір, а, отже, і формування засад економіки знань.

Література:

1. **Азаров Н.Я., Ярошенко Ф.Я., Бушуев С.Д.** Инновационные механизмы управления программами развития. – «Саммит-Книга», 2011. – 528 с.: ил.
2. **Артеменко В.Б., Ноздріна Л.В., Зачко О.Б.** Дистанційні технології та курси: створення і використання в освітній діяльності: Монографія / За заг. редакцією Артеменка В.Б.– Львів, Вид-во ЛКА, 2008.– 295 с.
3. **Даниленко Л.** Освітній менеджмент: Навчальний посібник /За ред. Л. Даниленко, Л. Карамушки. – К.: Шкільний світ, 2003.– 400 с.
4. **Економіка знань та її перспективи для України.** Наукова доповідь. Інститут економічного прогнозування Національної академії наук України. / Геєць В.М., Александрова В.П., Бажал Ю.М., Данько М.С., Дем'яненко В.В., Кіреєв С.І., Кузнєцова І.С., Лапко О.О., Лапко О.С., Одотюк І.В., Олійник О.С., Онишко С.В., Ревенко А.П., Федулова Л.І., Щедрина Т.І., Юрковська Л.В., Шевчук О.Б.; За ред. В.М. Гейця. – К.: ІЕП НАНУ, 2005. – 168 с.
5. **Закон України «Про Концепцію Національної програми інформатизації».**– [Електронний ресурс]. Режим доступу: – <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=75%2F98-%E2%F0>

6. **Інновації як основа** змін освітньої практики. Інформаційно-методичний збірник /Упорядник Г.О. Сиротенко. – Полтава: ПОШПО, 2005. – 160 с. – Науково-методичне забезпечення навчального процесу Запорізького національного університету [Електронний ресурс]. Режим доступу: – http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/metod_robota/osv_tn_tekhnolog_yi.pdf.

7. **Наказ Міністерство** освіти і науки України № 522 від 07.11.2000 «Про затвердження Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності».– [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://osvita.irpin.com/viddil/v5/d109.htm>.

8. **Ноздріна Л.В., Полотай О.І.** Особливості освітніх internet-проектів як базових інструментів управління знаннями в економіці. // Вісник ЛКА.– Серія економічна, випуск 26–Л.: Вид-во ЛКА, 2007.– С.309–316

УДК 378.147

І. Попко

*Львівський державний університет безпеки життєдіяльності,
м. Львів*

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У КАНАДІ

Починаючи з 80-х років минулого століття франкомовні освітні заклади Канади особливо почали цікавитися дистанційним навчанням з огляду важливих змін у їх соціополітичному і технологічному контексті. Зменшення частки канадців, рідною мовою яких була французька, стало основним чинником, який дав поштовх для об'єднання їх організацій у такі мережі, як Канадська Асоціація французької мови. В цей період було перейдено небезпечні межі у розвитку французької мови у Канаді. На національному рівні, частка франкомовних представників усього населення країни впала з 25,7% у 1981 році до 24% у 1991 році. Згідно статистичних даних (Statistique Canada, 1997) з 1991 по 1997 рік відсоток франкомовного населення зменшився на 5%. За словами генерального директора Мережі дистанційної франкомовної освіти Канади (REFAD) п. А. Ланглуа (Alain Langlois) дистанційна освіта для канадської французької громади стала не привілеєм а необхідністю.

Питаннями дистанційного навчання займалися такі відомі вчені-лінгвісти, як Б.Бланден (Blandin B.), М. Пауер (Power M.), І.Бертран (Bertrand Y.). Вони пов'язували розвиток дистанційної освіти з прогресом у розвитку засобів комунікації і новітніх технологій, шукали нові методи та шляхи покращення дистанційного навчання, приділяли особливу увагу навчанню осіб, які безпосередньо проводять дистанційні навчальні заняття.

У висновку роботи Національного Симпозіуму 1986 року, присвяченого питанню дистанційного навчання, вказувалось на незадовільний стан грамотності франкомовного населення, розпорошення поселень франкомовних громадян, на їх віддаленість від міських центрів, де можна б було отримати певні освітні послуги. 44% франкомовних канадців мали менше ніж 9 років шкільної освіти, тоді як англomовне населення з таким низьким освітнім рівнем становило лише 23%. Пропорція франкомовних і англomовних канадців з вищою освітою 4% проти 5%, теж була не на користь франкомовного населення. Результатом такої освітньої ситуації став брак професійної підготовки, що створило перешкоди на ринку праці для французів Канади і їх нижчу економічну спроможність.

У результаті введення в дію у 1969 році двомовності на державному рівні і прийняття Канадської Хартії прав і свобод, яка встановлює і визнає права мовних меншин на освіту рідною мовою і управління національними освітніми інституціями, у Канаді почалась реструктуризація і зміцнення національних освітніх систем. Для надання можливості розвитку лінгвістичних груп національних меншин були запроваджені державні програми фінансової підтримки. Найкраще відповідало потребам освіти дистанційне навчання, яке давало змогу отримати освітні послуги особам з найвіддаленіших куточків країни.